

FILE DIN ISTORIA SECȚIEI DE ȘTIINȚE MEDICALE A AȘM

Academician **Gheorghe GHIDIRIM**
USMF „Nicolae Testemițanu”

Secția Științe Medicale a Academiei de Științe a Moldovei a fost fondată la 3 martie 1993. Înființarea secției s-a întemeiat pe decizia Adunării Generale a Academiei de Științe a Republicii Moldova din 30 martie 1992, care s-a desfășurat sub președinția academicianului A. Andrieș. Acordul Guvernului Republicii Moldova referitor la fondarea Secției Științe Medicale a fost exprimat în scrisoarea prim-ministrului A. Sangheli din 19 octombrie 1992 (nr. 2/0608-988).

La Adunarea Generală a Academiei din 3 martie 1993, în calitate de primii membri titulari ai Secției Științe Medicale au fost aleși profesorii Gheorghe Ghidirim (chirurgie), Diomid Gherman (neurologie) și Gheorghe Paladi (obstetrică și ginecologie), iar de membri corespondenți – profesorii Ion Ababii (otorinolaringologie), Vitalie Bețișor (traumatologie și ortopedie), Mihail Popovici (cardiologie), Gheorghe Țăbărnă (oncologie) și Ieremia Zota (morfopatologie).

Antecedent formării Secției Științe Medicale în cadrul Academiei de Științe a Moldovei domeniul științelor medicale era reprezentat doar de profesorul Vasile Anestiade, care fusese ales în calitate de membru corespondent al AȘM în 1965, iar în 1972 – în calitate de membru titular.

Secția a continuat să se dezvolte prin alegerea noilor membri din alte ramuri ale științei medicale. Astfel, în 1995 au fost desemnați membrii corespondenți ai AȘM profesorii Nicolae Opopol (igienă), Ion Corcimar (hematologie) și Vasile Procopișin (farmacie), iar în anul 2000 titlul de membru titular i s-a conferit membrului corespondent al AȘM Ion Ababii, titlul de membru corespondent profesorilor Eugen Gladun (obstetrică și ginecologie), Eva Gudumac (chirurgie pediatrică) și Eugen Popușoi (medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății). În 2012 au fost aleși membri corespondenți profesorii Victor Ghicavii, Vladimir Hotineanu și Viorel Prisacari, iar membrul corespondent Stanislav Groppa a fost ales membru titular al AȘM.

În 2011 s-a corectat o greșeală și s-a făcut sacră dreptate – post-mortem a fost ales membru titular al

AȘM profesorul Nicolae Testemițanu, distins savant, medic și pedagog, organizator novator al sănătății publice în Moldova. El a contribuit substanțial la dezvoltarea instruirii universitare medicale, la creșterea cadrelor autohtone medicale, didactice și științifice în țara noastră. A fost un precursor al renașterii naționale, un patriot devotat al Republicii Moldova.

Colaborarea fructuoasă cu savanții din alte domenii ale cercetării științifice s-a soldat cu includerea în cadrul Secției Științe Medicale a academicianului Boris Melnic (1993), iar din 2002 a academicianului Vasile Anestiadi, care au fost transferați din Secția de Științe Biologice, Chimice și Agricole.

Pe parcurs, pentru succese remarcabile în știință, deschiderea de noi direcții de cercetare în domeniul medicinei și pregătirea tinerilor cercetători științifici, titlul de membru de onoare al AȘM li s-a acordat profesorilor Constantin Țăbărnă și Alexandru Nacu, participanți la diverse activități ale Secției Științe Medicale a AȘM.

La fondarea Secției Științe Medicale a AȘM în 1993, în calitate de primul academician-coordonator a fost unanim ales academicianul Gheorghe Ghidirim, care a deținut această funcție până în 1995. Ulterior, la cârma Secției s-au aflat: academicianul Gheorghe Paladi (1995–1999), academicianul Gheorghe Ghidirim (1999–2009), membrul corespondent Stanislav Groppa (2009–2015) și doctorul habilitat Olga Tagadiuc (2015).

Secretari ai Secției Științe Medicale au fost profesorul Gheorghe Baci, academicianul Gheorghe Țăbărnă, Fergana Precup și doctorul în științe Leonid Chișlaru.

Actualmente, potențialul științific îl reprezintă șapte membri titulari și șase membri corespondenți, nouă membri de onoare, peste 160 de doctori habilitați și peste 700 de doctori în științe medicale.

Valoroși cercetători științifici din domeniul medicinei fundamentale, clinice și al managementului medical au fost aleși în calitate de membri ai Secției Științe Medicale a AȘM și Asambleei AȘM. Astfel, profesorii Gheorghe Baci, Ion Bahnarel, Grigore

O ședință de lucru a Secției de Științe Medicale prezidată de acad. Gh. Ghidirim. Anul 2006

Bivol, Anatol Ciubotaru, Eugen Diug, Nicolae Eșanu, Ludmila Ețco, Petru Galețchi, Valeriu Ghereg, Aurel Grosu, Vladimir Hotineanu, Boris Parii și Dumitru Sofroni au fost desemnați în calitate de membri ai Secției Științe Medicale, iar profesorii Victor Cernat, Anatol Cernii, Victor Ghicavii, Pavel Godoroja, Stanislav Groppa, Victor Jovmir, Ion Moldovanu, Gheorghe Mușet, Valeriu Revenco, Constantin Spănu, Petru Stratulat, Eleonora Vataman, Victor Vovc - în calitate de membri ai Asambleei AȘM.

Pe parcursul acestor ani un șir de personalități din diferite țări și domenii ale medicinei au devenit membri de onoare ai Secției de Științe Medicale a Academiei de Științe a Moldovei:

1. Alexandru Nacu - 2000 (Moldova);
2. Constantin Ionescu-Târgoviște - 2000 (România);
3. Nicolae Angelescu - 2003 (România);
4. Cristian Dragomir - 2003 (România);
5. Sveatoslav Fiodorov - 2003 (Rusia);
6. Adeligherii Liev - 2007 (Rusia);
7. Vladimir Nagornev - 2007 (Rusia);
8. Irinel Popescu - 2007 (România);
9. Carol Stanciu - 2007 (România);
10. Evghenii Ceazov - 2008 (Rusia);
11. Sava Costin - 2013 (Germania).

Secția întrunește cele mai mari și valoroase instituții medicale - Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Institutul Oncologic, Institutul de Cardiologie, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, Institutul de Medicină Urgentă, Institutul Mamei și Copilului, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, Centrul Național de Sănătate Publică și Spitalul Clinic Republican.

Actualmente la aceste instituții activează șapte membri titulară, șase membri corespondenți ai AȘM,

467 de cercetători științifici, inclusiv 85 de doctori habilitați și 197 de doctori în medicină.

Cadrele științifice ale Secției Științe medicale în ultimii ani (2011 - 2014) au realizat 102 proiecte de cercetare, inclusiv, instituționale - 63 (fundamentale nouă, aplicative 54), 13 proiecte în cadrul a două programe de stat („Hepatitele și cirozele, profilactica și metode avansate de tratament”, coordonator - acad. Gh. Ghidirim; „Regenerare prin terapia celulară a țesuturilor și organelor afectate” - coordonator, acad. I. Ababii), șase proiecte de transfer tehnologic, 10 proiecte pentru tineri cercetători și 12 proiecte internaționale, inclusiv unul în Programul Cadru 7, finanțat de Comisia Europeană pentru Cercetare.

Proiectele de cercetare realizate au fost axate atât pe probleme științifice fundamentale privind studierea mecanismelor patogenice ale proceselor patologice umane, cât și pe probleme de stringentă actualitate ce țin de sănătatea populației Republicii Moldova - maladiile cardio-cerebro-vasculare; hepatitele cronice și cirozele hepatice; patologia oncologică; diabetul zaharat; malformațiile congenitale și maladiile ereditare; infecțiile nozocomiale; optimizarea principiilor de monitoring și control al antibioticorezistenței microbiene; elaborarea principiilor de utilizare a celulelor stem în terapia țesuturilor și organelor afectate; elaborarea preparatelor medicamentoase indigene din materie primă locală etc.

În urma realizării proiectelor de cercetare au fost elaborate și implementate în practica medicală peste 300 de noi metode de diagnostic, tratament și profilaxie, 70 de recomandări metodice, acte legislative și normative (hotărâri de Guvern, ordine și dispoziții ale Ministerului Sănătății etc.). Tot în această perioadă au fost elaborate 18 produse medicamentoase noi.